

Repetition inför studentexamen i svenska

Repetera epokerna

Beskriv de olika epokerna med några få ord. Vad utmärker dem? Vad skiljer dem från varandra? Glöm inte "pendelrörelsen" d.v.s. att de är en reaktion på varandra.

Vad anser du utmärker konsten av idag?

- (Antiken)
- (Medeltiden)
- (Renässansen)
- (Upplysningen)
- Romantiken
- Realismen och naturalismen
  - 80-talet d.v.s. 1880 (naturalism, "problem under debatt", detaljerat, samhällskritiskt, utvecklingsläran, kristendomskritik, äktenskapsfrågor, sexualitet, psykologi)
  - 90-talet d.v.s. 1890 (idealistisk motström mot naturalismen, framhåller det spännande, det exotiska, det fantasifulla, det vackra och sköna, det nationella, hembygden)
  - Sekelskiftet (fin de siècle, glanstid, en period av ohämmad framstegsoptimism i samhället, kulturpessimism, lyfter fram den själsliga tomheten bakom fasaden)
- Modernismen
  - Ismerna (futurism, expressionism, dadaism, surrealism)
  - Förnyandet av konsten (tankeflöden, avancerad berättarteknik, psykologi, drömligt, överkligt, fragmentariskt, ifrågasättande av tidigare regler, mönster och normer.)
  - Freud, Jung
  - de självlärda
- Efterkrigstiden
  - existentialismen
  - dystopier
  - 40-talspoeterna (nedsvärtade ideologier, krig, svårtolkade mångtydiga bilder, fri vers, uppkäftigt, pessimism)
  - Nyenkelheten (poesi på vardagsspråk, alla ska känna igen sig, för och om vanliga människor demokratitanke, viss samhällskritisk tendens)
  - 60 och 70-talets litteratur och samhällsengagemang (författaren tar ställning, är politisk debattör, internationellt engagemang, starkt autenticitetskrav, misstänkliggörande av fiktion, finkultur och modernism)
  - Detektivromanen (verklighetsnära, realistiskt skildrat, det svenska samhället underifrån)
  - Trubadurlyriken
- Senare (nutida?) trender
  - Magisk realism

- Postmodernism (ifrågasättande av utvecklings- och originalitetstänkande (litteratur kan bara vara upprepning), skepsis till språkets förmåga att referera till verkligheten, upplösning mellan hög- och lågkultur, metafiction (tematiserar relationen fiktion-verklighet)
- Feminism
- Postkolonialism (problematiserar den västerländska kunskapstraditionen och dess förankring i dominans och underordning, ifrågasätter begrepp (såsom utveckling, modernitet, humanism, civilisation), ifrågasätter normsystemet som placerar den västerländska kulturen och samhällsmodellen högst upp i en utvecklingsskala, synliggör historiska kopplingar mellan kolonialism och nutida former av rasism och diskriminering)

Lästa verk (ändras varje år)

”Läs om” de obligatoriska verken

- Torka aldrig tårar
- Hjärtesorger och vedervärdigheter
- Gertrud
- Gustaf Frödings samlade dikter

Gå igenom listan med samtliga lästa verk i under år 6 och 7 och se hur de kan kopplas till

- varandra
- epoker, idéströmningar
- samhället i dag
- hur de kan, eller inte kan, kopplas till samhället i dag (relevans).

Författare ("svenska giganter" att kunna mycket bra)

Gå igenom listan med författare och repetera

- typisk tematik, stil
- hur de kan kopplas till varandra
- vilken epok, idéströmning de förknippas med. Se till att du förstår och kan ge textexempel
- hur de kan, eller inte kan, kopplas till samhället i dag (relevans).

August Strindberg

Selma Lagerlöf

Gustaf Fröding

Hjalmar Söderberg

Edith Södergran

Gunnar Ekelöf

Pär Lagerkvist

Karin Boye

Moa Martinson

Harry Martinson

Tomas Tranströmer

Kristina Lugn

(Bruno K. Öijer)

(Carl Michael Bellman)

(Anna Maria Lenngren)

(Erik Johan Stagnelius)

(Verner von Heidenstam)

(Erik Axel Karlfeldt)

(Carl Love Almqvist)

(Victoria Benedictsson)

(Vilhelm Moberg)

(Evert Taube)

(Nils Ferlin)

(Cornelis Vreeswijk)

Övrigt:

Repetera

- analysnycklar med berättartekniska och stilistiska begrepp (novell, dikt, argumentationsanalys och drama)
- svenska språkets historia
- språkens släktskap
- grammatiska begrepp
- Författare, filosofer, litteratur du själv vill referera till